

FESTNÍK

ISTROPOLITANA PROJEKT

12. 6. 2016

Počas prvého dňa festivalu sme sa ako diváci museli potýkať s absentujúcimi titulkami. Kým jazyku našich chorvátskych kolegov sme my domáci ešte ako tak mohli rozumieť, počas izraelskej inscenácie sme sa v hľadisku cítili, takpovediac, ako bez ruky. Možno práve preto sa indonézski študenti nespoľahli na techniku a namiesto toho sa operatívne naučili základy slovenčiny, ktorou sa nám z javiska prihovárali. Včerajší súťažný program okorenili kolegovia z Ázie. Indonézania sa predviedli bohatým kokteilom farieb s podmanivou hudbičkou a študenti z Hong Kongu sa pripojili k zástupu gratulantov k Shakespeareovmu výročiu. Pálčivú tému morálky priviezli naši bratia Česi z pražskej DAMU.

Možno práve sedíte tvárou tvár nášmu diskusnému duu a v rukách držíte toto čerstvé, azda ešte teplé číslo festníka. Dávajte si pozor a nepopáľte si na ňom prsty.

P.S. Keďže ako členovia redakcie trávime väčšinu času pri počítači, večerné afterky nás celkom zľahka obchádzajú. Navštívte nás a podelte sa s nami o pikantérie z dlhých festivalových nocí.

Ján Balaj

Organizátori:

Festival je členom:

Reklamní partneri:

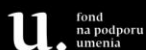

Automobilový partner:

Volkswagen Slovakia

Festival podporili:

Partneri:

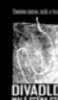
Lab

MADE BY VACULIK

Coca-Cola

Pekárni Harmonia

Mediálni partneri:

@aktualne.sk

bigmedia
PREMIUM OUTDOOR

FILM EUROPE
MEDIA COMPANY

Bratislavské
Noviny

:RÁDIO DEVÍN

Repete

Druhý festivalový deň sme začali neskorými raňajkami a priateľskou diskusiou o inscenáciách, ktoré sme mali možnosť vidieť v piatok. Do našej debatnej spoločnosti sa pripojili členovia inscenačných tímov z Chorvátska, Izraela a Ruska. Festivalové diskusie sme spoločnými silami otvorili a v tomto priateľskom duchu plánujeme pokračovať.

Diskusné kolo sme začali otvoreným dialógom s reprezentantmi záhrebskej školy. Režisér inscenácie Zvieracia farma Rene Medvešek predstavil zásadné aspekty prípravy ich projektu. Dôležitou informáciou bol fakt, že projekt vznikol ako herecké cvičenie a nie ako regulárna inscenácia. Základom ich pedagogického prístupu k hereckej práci je neprepadnúť obyčajnému napodobňovaniu, ale vytvoriť na javisku autentické a sugestívne osudy. To sa odrazilo najmä v striedaní epických a dialogických výstupov.

Debatný krúžok rozprúdila diskusia o inscenácii Faidrina láska. Prvotné otázky nadväzovali na technický problém piatkového predstavenia, nefungujúce titulkovacie zariadenie. Z toho dôvodu sme sa venovali najmä úpravám textu. Najvýraznejší autorský vklad izraelských tvorcov bol v prehovoroch

Afrodity a v prológu, v ktorom sa jednotlivé postavy predstavili a určili charaktery. Veľký interpretačný posun nastal najmä pri postave Hippolyta, ktorý sa na rozdiel od lenivého a tučného princa z Kaneovej textu stal športovcom túžiacim po skutočnej láske. Pre mladého režiséra Dorela Zilbermana bolo hlavným cieľom nájsť paralelu medzi mýtickým príbehom, Kaneovej textom a dnešnou dobou. Hľadal prototyp súčasnej aristokratickej rodiny a dnešných bohov. Reflektoval masmédiá, ktoré sa v súčasnosti stali mienkotvorným prostriedkom pri formovaní spoločnosti.

Diskusné ráno sme ukončili rozhovorom so študentmi z petrohradskej školy. Treba zdôrazniť informáciu, že túto inscenáciu vytvorilo 16 študentov réžie, ktorí sa na javisku predstavili v úlohách hercov. Ich cieľom bolo vyskúšať si hercovu prácu v praxi, aby svoje skúsenosti vedeli následne aplikovať do režijnej práce.

Prvá diskusia je za nami, druhá pred nami. My, Júlia a Diana, vás čakáme. Dovidenia. Pri káve a koláči!

D&J

	Večer trojkráľový	Trieda	Rituálna vražda Gorge Mastromasa
Diana Pavlačková	☺ ☺ ☺	☺	☺ ☺ ☺ ☺
Júlia Pecková	☺ ☺	☺ ☺	☺ ☺ ☺
Alžbeta Rusnáková	☺ ☺ ☺	☺	☺ ☺ ☺ ☺
Dominika Uhlárová	☺ ☺ ☺ ☺ ☺	☺	☺ ☺ ☺ ☺ ☺

Tiráž

Šéfredaktor: Ján Balaj, **Redaktori:** Martina Beňová, Barbora Forkovičová, Marek Godovič, Diana Pavlačková, Júlia Pecková, Alžbeta Rusnáková, Lucia Šmatláková, Dominika Uhlárová, Elena Zúborová, **Manažérka:** Katarína Thalerová, **Preklady:** Ján Jaroš, Lucia Malicová, **Fotografky:** Inés Andučičová, Eva Miškovičová

Myslíte si, že by mal byť človek schopný dosiahnuť vo svojom živote všetko?

Mal by dosiahnuť to čo chce. A to by mu malo stačiť. (Vanda Alberty, absolventka VŠMU)

Mal by dosiahnuť všetko, čo neobmedzuje iných. (Barbora Šoganová, študentka VŠMU)

Nie. Pretože zmyslom života človeka je učiť sa a neustále sa zdokonaľovať.
(Nikoletta Tužinská, študentka VŠMU)

Každý by mal nájsť nejakú lásku a od toho sa vyvíja všetko ostatné.
(Alexander Vais, študent VŠMU)

Kde by si podľa teba skončila ty ako scénografka, keby diváci neprišli do divadla?

Asi by som robila niečo iné, čo sa spája s umením. Išla na šperk alebo by som robila doma svoje veci v nejakej dielničke.
(Magdaléna Vrábová, študentka VŠMU)

Ja by som určite pokračovala s umením. Šitie zákazok alebo socha.
(Dominika Kozáková, študentka VŠMU)

Učila by som sa po chorvátsky.
(Inés Andučičová, študentka VŠMU)

Bývala by som v lese.
(Bet Kutliaková, študentka VŠMU)

Maľovala by som obrázky.
(Dáša Veselovská, študentka VŠMU)

Klauniáda s nafúknutým bruškom

Keďže naši hostia z Indonézie prejavili záujem naučiť sa pár slov po slovensky, chceli by sme ich v tomto úsilí podporiť a ponúknuť im niekoľko synonymických ekvivalentov k ich obľúbenému miniatúrnemu slovíčku, respektíve slovesu.

Variáciami slovesa sú pojmy: uprdnúť si, pustiť, zasmradiť, bžuknúť si, zabzdieť, zabzdošiť, puknúť, fuknúť, zatrúbiť, zakadiť, streliť, drisnúť, pustiť špióna a i.

Ak vás táto ponuka neoslovila, nebavila, pobúrila, otravovala, a najmä ak Vám pripadala trápna, na neuspokojivej úrovni, tak asi také pocity mám aj ja po tristo päťdesiatom zopakovaní opytovacej vety, ktorú už si fakt netreba menovať. Dohodnuté? Juhúúú!

Synonymus

Spríevod mestom / foto Eva Miškovičová

Večer trojkraľový / Hong Kong / foto Ľeva Miškovičová

FabrikArt / foto Inés Anduĉičová

Zvieracia farma / Chorvátsko / foto Inés Anduĉičová

Farebný Shakespeareovský večer

**Wiliam Shakespeare:
Večer trojkráľový
Akadémia múzických umení
Hong Kong, Dramatická škola,
Wan Chai, Hong Kong**

Študenti Akadémie múzických umení na Dramatickej škole prišli na festival až z ďalekého Hong Kongu. Vlastnou adaptáciou hry Williama Shakespeara Večer trojkráľový sa pripojili k oslavám shakespearovského výročia. Tvorcovia inscenácie sa snažili nájsť paralelu medzi Shakespearom a dejinami čínskeho národa z rovnakého obdobia. Prepojením dejín a drámy chceli priblížiť text čínskemu publiku, z čoho vyplýva azda jediný problém inscenácie.

Dej sa odohrával na takmer prázdnej scéne a najvýraznejšou zložkou bolo slovo, ktoré však pre festivalového diváka zostalo nezrozumiteľné. Synopsa, ktorá bola divákovi vopred poskytnutá, obsahovala len veľmi stručné zhrnutie príbehu, ukončené tromi bodkami. Na javisku sa tak dal len veľmi ťažko rozpoznať príbeh, či už Shakespeareov alebo ten, ktorý podľa neho napísal autor adaptácie Rupert Chan.

Študenti nám však na scénu priniesli radosť. Ich predstavenie bolo plné pozitívneho pohľadu na svet, veselosti a farieb a to dokonca aj v okamihoch, keď jednotlivé postavy tasili šable. Tvorcovia stavili najmä na situačnú komiku, akou bola napríklad nemohúcosť vložiť šablú späť do puzdra, či rozprestretie peria na hlave herca.

Najdominantnejšie pôsobili na scéne kostýmy, pre ktoré bola charakteristická najmä hýrivosť. Na pozadí tmavej scény, ktorej súčasťou bolo niekoľko pohyblivých paravánov a gauč, sa vynímala záplava farebných kostýmov. Vo výprave sa odrážala tradičná čínska kultúra v podobe vlasov vypnutých do drdolov, či až do monumentálneho účesu. Prejavila sa aj vo využití klasických čínskych odevov. Na začiatku príbehu boli dvojčky oblečené do rovnakých modrých šiat, ktoré symbolizovali ich spojenie. Najzvláštnejší bol mužský kostým, ktorý tvorilo množstvo kožušín, celá líščia koža a dokonca pompézna čiapka. Na jej vrchu spočiatku trónil orol a neskôr už len bielo-červené perie, ktoré si herec mohol efektne rozprestrieť.

V Shakespeareovom texte hrá dôležitú úlohu hudobnosť, z ktorej čerpali aj tvorcovia. Atmosféru romane vytvárali prostredníctvom jemnej hudby a popevkov. Na javisku sa nám predstavila kompletná hudobná skupina, ktorej časť sprevádzala celé predstavenie. Nástroje sa striedali podľa aktuálnej situácie na javisku, čím prispeli k väčšej odlišnosti jednotlivých obrazov.

Na javisku Divadla Lab sme mohli vidieť nezvyčajnú inscenáciu študentov z Hong Kongu, ktorí nám ukázali, ako sa tvorí divadlo mimo Európy. Pre dôkladnejšie pochopenie inscenácie by bolo nutné zoznámiť sa s dejinami konkrétneho obdobia čínskej kultúry a prvkami tradičného čínskeho divadla. Celá inscenácia Večer trojkráľový však bola príjemným úvodom do druhého festivalového dňa. Dúfajme, že takýchto úvodov bude viac.

Alžbet. Rusnáková

Farebné rošambo

**Andi Wahyudin Unru: Trieda
Inštitút umenia v Jakarte, Jakarta**

Ani neviem, čo bolo na tomto predstavení najbizarnejšie. To, že väčšina aj tak dosť malého počtu replík indonézskych hercov bola v slovenčine? To, že ich kostýmy v spojení s farebnými svetlami vytvárali na javisku šťavnatý vizuálny stimul (asi taký farbistý ako krdeľ papagájov) a hypnotizoval naše zmysly? Alebo to, že po nápaditom a vtipnom začiatku, ktorý (minimálne) vo mne vzbudil veľký záujem, sa predstavenie zmenilo na znôšku zvláštnych scénok pripomínajúcich nekonečné detské hry na sídlisku?

Určite však môžem povedať, že inscenácia Trieda je pozoruhodná práve vďaka hereckým výkonom. Už nabielené tváre aktérov so zvýraznenými perami a očami predpovedajú, že študenti majú blízko k pantomimickému herectvu – a naozaj je tomu tak. Ako som spomínala, replík je málo, spolužiaci vo fiktívnej triede pracujú najmä s pohybovými výrazovými prostriedkami. Skvelou základňou pre tieto akcie je jednoduchá drevená scéna. Tá najprv slúži ako interiér triedy s jednou vyvýšenou lavicou a neskôr, postavená na bok, poskytuje akoby malé drevené okienka, do ktorých sa môžu spolužiaci poskrývať. Šikovne medzi nimi preliezajú, štvorajú sa po nich, znenazdajky vykukujú a vytvárajú tak pestrú mozaiku scénických obrazov.

Čo nám však chcú naši indonézski kamaráti povedať? Krátky text, ktorý zaznel na začiatku

predstavenia z reproduktorov, hovoril o tom, že študenti sa musia ponoriť do svojej minulosti, svojho detstva a stratiť sa v čase. Mnoho scén tomu odpovedá: počnúc tou úvodnou, ktorá zobrazuje bežný školský deň. Dvaja žiaci sedia za lavicou a bez akejkoľvek emócie hľadajú pred seba. Spoza dreveného podstavca sa zasa pomaly vynorí hlúčik rozkokošených chlapcov. Akoby sa tu stretávali dve skupiny typické pre školské kolektívy: dvaja bifľoši a piati flákači. Ich rozdielne svety spojí až mucha, ktorej prítomnosť v triede spôsobí značný rozruch. Ležernejšia časť triedy ju sleduje s radosťou, no keď pristane na lavici seriózneho dua, jeden z nich to nevydrží a v amoku muchu zastrelí. Ihneď to oľutuje, no jeho súputník mu nedáva priestor pre ľútosť a mušiu mŕtvolku nielenže oplúje, ale aj zadupe do zeme. Následne vystúpi na vyvýšenú lavicu a zaujme statickú pózu. Vďaka silnému bielemu svetlu namierenému na jeho tvár pôsobí ako majestátna socha na piedestáli. Školská scéna tak prerástla v metaforu so širším spoločenským presahom. Ponárajú sa študenti do minulosti aby sa vyrovnali s históriou vlastnej krajiny? Ďalšie scény už nemajú takto jednoznačne čitateľný odkaz a ich význam tak pre nás ostáva trochu zahmlený.

Napriek tomu inscenácia pôsobí najmä svojou silnou vizualitou a zohranými hereckými výkonmi. Nebyť zbytočne predĺžovanej záverečnej časti, ktorá bola miestami až otravne repetitívna, sa mohla Trieda v kontexte festivalovej dramaturgie stať nezvyčajným úkazom.

Barbora Forkovičová

foto Eva Miškovičová

Aj mŕtvi dokážu zabiť

Dennis Kelly: Rituálna vražda Gorge Mastromasa
Akadémia múzických umení v Prahe, Divadelná fakulta, Praha

Príbeh, ktorý rozoberá zdanlivo kliše témy – vzťahy v škole, hľadanie životnej lásky, snaha dosiahnuť kariérny úspech – podali študenti Divadelnej fakulty na Akadémii múzických umení v Prahe divákovi celkom nekonvenčne.

Morálne pokrívávanie nášho hlavného (ne)hrdinu Gorge Mastromasa sa zvyšuje schodík po schodíku, podobne ako to naznačuje akási tribúna ľudu umiestnená na javisku, ktorá komentuje a pozoruje jeho životné problémy. Z nevinného a obyčajného chlapca sa postupne stáva klamár, manipulátor, a aby toho nebolo málo, pre istotu zavraždí aj vlastného brata. Za všetkým hľadá ženu, moc alebo úspech? Môžeš si vybrať čokoľvek.

V podstate minimalistická scéna, na ktorej dominuje iba spomínaná tribúna, necháva vyniknúť nadpriemerné herecké výkony. Ilúzie o láske, kruté pravdy o tom, že niektorí sme si rovnejší, alebo aj citlivá téma sexuálneho a citového zneužívania je podávaná ironicky až hyperbolizujúco, vždy však s primeranou dávkou humoru. Režisér Adam Svozil inscenáciu vystavil prevažne na epickom princípe. Epickosť prevládala najmä v úvode, v ktorom skupina rozprávačov informovala divákov o Mastromasovej minulosti a o udalostiach, ktoré ho v detstve formovali.

Príbeh prechádza do podoby dramatického dialógu až vo fáze, keď sa Mastromas faustovsky upíše korporátnej sekte.

Herci raz vystupujú ako tí, ktorí majú úplný odstup od svojich postáv a vtipne ich komentujú, inokedy zase prechádzajú sledom ostrých emočných výkyvov, strihov a využívajú nadsážku.

Gorge Mastromas sa po kariérom vrchole rozhodne získať aj to posledné – lásku svojej kolegyne, ktorá ho odmieta. Posadnutosť myšlienkou vlastniť to, čo nemôže mať, vrcholí sériou obľudných klamstiev. Vydáva knihu o tom, že bol sexuálne zneužívaný vlastným otcom, aby si tak získal súcit ženy, ktorá bola sama obeťou znásilňovania. Zavraždí brata, ktorý odhalil tento podvod, ale aj tak sa mu nepodarí utajiť lži pred manželkou, ktorá ho následne opúšťa. Napokon v závere ostáva sám, starý, bohatý, charakterovo vyprázdnený a zatrpknutý stavec. Finálne rituálne zavraždenie Mastromasa sa napokon nekonalo, pretože ako povedala jedna z postáv, Gorge už vlastne duševnou smrťou prešiel.

Napriek tomu, že hra pojednáva o živote jednotlivca, je naplnená množstvom univerzálnych a celospoločenských problémov, ako je napríklad popretie morálnych hodnôt, uspokojenie vlastných potrieb na úkor ničenia života iných, túžba vlastniť alebo ovládať. Veď napokon každý z nás je tak trochu Gorge Mastromas.

Elena Zúborová

foto Eva Miškovičová